

Uvodni referat Marjete Keršič Svetel je odprl številna izhodišča za delo v prihodnosti.

Foto: Ana Vrtovec Beno, Ljubljana, 18. 10. 2013

Izmenjava izkušenj in idej med odmori.

Foto: Ana Vrtovec Beno, Ljubljana, 19. 10. 2013

INTERPRETACIJE KULTURNE DEDIŠČINE

Posvet SED, Ljubljana, 18.–19. oktober 2013¹

Posvet, 18. in 19. oktobra 2013 izveden v Slovenskem etnografskem muzeju (SEM), ki ga je 5. oktobra 2013 spremljala strokovna ekskurzija po Tematski poti Na svoji zemlji, je bil sprva zamišljen bistveno skromnejše. Predviden je bil enodnevni posvet, ki naj bi sledil prav tako enodnevnemu posvetu Slovenskega etnografskega muzeja o praznovanjih med tradicijo in sodobnostjo, naslednji dan bi se na strokovni ekskurziji seznanili z novjšim primerom interpretacije filmske dediščine. Posvet je bil vključen v program dela Slovenskega etnološkega društva na pobudo Nadje Valentinčič Furlan, ki je zaznala, da je interpretacija dediščine aktualna, pogosto tudi kritično obravnavana tema. Po njenem mnenju bi lahko etnologija, sorodne vede in ljubitelji s skupnim pregledom interpretacije dediščine v teoriji in praksi, zakonodaji in upravnih postopkih, izobraževanju in različnih projektih veliko pridobili.¹

Programski odbor v sestavi Nadja Valentinčič Furlan (SEM), dr. Ingrid Slavec Gradišnik (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU), mag. Tatjana Dolžan Eržen (Gorenjski muzej), dr. Helena Rožman (SED) in Anja Serec Hodžar (SED) je oblikoval vabilo referentom za prijavo povzetkov. Odziv je bil navdušujoč, prejele smo kar 31 prispevkov. Sprejele smo 24 referatov, sedmim kandidatom pa smo predlagale, da prispevek oblikujejo kot predstavitev na plakatu. Ker smo želele ohraniti vsebinsko širino in referentom omogočiti, da predstavijo svoje vidike interpretacije, smo posvet razširile na dva dni.

Na predlog Nadje Valentinčič Furlan smo strokovno ekskurzijo po Tematski poti Na svoji zemlji predstavili na 5. oktober, ko so v Baški grapi pripravili Praznik slovenskega filma, posvečen

65-letnici prvega slovenskega zvočnega celovečerca Na svoji zemlji. Ekskurziji se je pridružilo 16 udeležencev. Po Tematski poti Na svoji zemlji nas je popeljala Nadja Valentinčič Furlan.² Organizacijski odbor v sestavi Ana Bezek (tajnica SED), Tanja Kovačič (članica SED) in Anja Serec Hodžar (predsednica SED) je poskrbel za stike z referenti in sprejemanje prijav udeležencev. Število je predvsem v zadnjih dneh predvidenega roka za prijavo močno naraslo, končno število udeležencev posveta se je ustavilo pri številki 88, kar kaže, kako aktualna je interpretacija dediščine in kako nujni so strokovni posveti.

Udeležence posveta je uvodoma nagovorila predsednica SED, Anja Serec Hodžar, pozdravila jih je tudi direktorica Slovenskega etnografskega muzeja, ki je gostil posvet, dr. Bojana Rogelj Škafar. Posvet je odprl državni sekretar na Ministrstvu za kulturo RS, dr. Aleš Črnič. Skoz uvodne nagovore je udeležence vodila Alenka Černelič Krošelj.

Prvi dan je bilo v treh sklopih predstavljenih enajst referatov, ob koncu pa v posebnem sklopu še sedem plakatov, ki so predstavili konkretne primere interpretacije dediščine. V prvem sklopu, ki ga je moderirala dr. Ingrid Slavec Gradišnik, je tekla beseda o teoretičnih izhodiščih interpretacije dediščine, obravnava dediščine v državnih strateških dokumentih in interpretacija dediščine pri pripravah projektov za prijavo na razpise in njihovem izvajanju. Marjeta Keršič Svetel, dr. Saša Poljak Istenič, Vida Koporc Sedej, Alenka Černelič Krošelj in Janja Sivec so razgnile primerno podlago za nadaljevanje posvetovanja na ožje usmerjenih področjih.

¹ Članicam programskega odbora posveta se zahvaljujem za vsebinske dopolnitve članka (op. a.).

² Podrobneje o ekskurziji po Tematski poti Na svoji zemlji Nadja Valentinčič Furlan poroča na Društvenih straneh v pričujoči številki *Glasnika SED* (op. ur.).

Predstavitve plakatov – novost na posvetu.
Foto: Ana Vrtovec Beno, Ljubljana, 18. 10. 2013

V drugem sklopu sta Barbara Turk Niskač in Matej Ocvirk predstavila interpretacijo dediščine v povezavi z otroki in izo-brazevanjem. Sklop je moderirala mag. Marjetka Balkovec Debevec. Tretji sklop, moderiral ga je dr. Naško križnar, je prinesel nove poglede na interpretacijo virov pri glasbeni dediščini in predstavitev interpretacije filmske dediščine. O interpretaciji virov sta govorila dr. Drago Kunej in dr. Rebeka Kunej, dediščino igranega filma in nekatere vidike njene interpretacije na Tematski poti Na svoji zemlji pa je predstavila Nadja Valentinčič Furlan. Dr. Mojca Kovačič je pokazala, kako je lahko interpretacija glasbene dediščine zlorabljen v ideološke in nacionalistične namene. Predstavitev konkretnih primerov interpretacije dediščine na plakatih in pogovor ob tem nas je ponesel na različne konce Slovenije, dotaknili smo se tudi sodelovanja z manjšinami. Ob predstavitvah smo zaslužili vsebinske razsežnosti interpretacije dediščine. Pogovor je usmerjala Nadja Valentinčič Furlan.

Referati drugega dne posveta so bili vsebinsko konkretni in so bistveno bolj temeljili na praksi, pri čemer smo spoznali tako »dobre« kot »slabe« prakse. Četrty sklop z osmimi referenti je moderirala mag. Tatjana Dolžan Eržen. Interpretacijo dediščine v konservatorski stroki so predstavili mag. Zvezda Delak Koželj, Saša Roškar, dr. Vito Hazler in mag. Dušan Štepec. Zanimiva razprava se je dotaknila prav razmerja med dobrimi in slabimi praksami oziroma vprašanja, kako korigirati slabe prakse in spodbujati dobre. O sodelovanju z lokalnimi skupnostmi, v katerih dediščina funkcionira predvsem kot socialna kategorija, in vključevanju njenih nosilcev v muzejsko dejavnost so spregovorile mag. Inga Miklavčič Brezigar, dr. Karla Oder, dr. Kaja Širok in Urška Purg. Virtualne muzeje kot obliko interpretacije dediščine je predstavila dr. Tina Pleško.

Dr. Helena Rožman je moderirala zadnji sklop Interpretacija lokalne dediščine. Svoje delo in raziskave na so predstavile dr. Jasna Fakin Bajec, Maruška Markovčič, dr. Katja Hrobat Virlogget (tudi v imenu Petre Kavrečič) in Klara Debeljak. Tudi v teh primerih se je pokazalo, kako pomembno je sodelovanje z lokalno skupnostjo in kako lahko ustrezno pripravljena interpretacija dediščine pozitivno vpliva nanjo. Dobro interpretirana dediščina je lahko generator vzdržnega razvoja in vse pomembnejša ekonomska kategorija. V razpravi je bila zaznana skrb ob posploše-

Odlični referati so bili vzrok za številčno sobotno udeležbo.
Foto: Ana Vrtovec Beno, Ljubljana, 19. 10. 2013

vanjih in poenostavljenih pogledih na dediščino.

Glavni sklepi posveta so objavljeni v nadaljevanju Društvenih strani. Glede na velik odziv referentov in še večji odziv udeležencev posveta smo ugotovili, da potrebujemo obsežnejšo znanstveno publikacijo, ki bo etnologom, antropologom in ljubiteljem predstavila temelje in metodologijo interpretacije dediščine ter osvetlila različne vidike interpretacije dediščine. Del prispevkov bo objavljen v prihodnjih številkah *Glasnika SED*,³ podrobnejši program posveta in povzetki referatov pa so dostopni na spletni strani SED pod zavahkom Publikacije.

Po posvetu in na začetku novega programskega leta, ki bo prav tako vključevalo aktivnosti, povezane z interpretacijo dediščine, se želim zahvaliti članicam programskega odbora posveta za odlično sodelovanje, medsebojno svetovanje in spodbujanje, vloženi čas in znanje, vodenje tematskih sklopov, konstruktivno kritiko in sproščene besede ob kavi. Hvala tudi Ani Bezek in Tanji Kovačič za organizacijo posveta, saj so bili udeleženci navdušeni nad njegovim potekom. In hvala seveda »našemu« Slovenskemu etnografskemu muzeju, kjer smo bili znova dobrodošli gosti. Zahvaljujemo se tudi direktorici Slovenskega etnografskega muzeja, dr. Bojani Rogelj Škafar, in državnemu sekretarju na Ministrstvu za kulturo, dr. Alešu Črničju, za pozdravna nagovora ter povezovalki uvodne slovesnosti, Alenki Černelič Krošelj. Nenazadnje pa hvala vsem, zaradi katerih in za katere smo se trudili – referentom, moderatorjem in udeležencem posveta. Hvala vam, da sodelujete s Slovenskim etnološkim društvom, podpirate njegov trud za širjenje kakovostnega dela v etnologiji, povezovanje in posredovanje njenega znanja in s svojo udeležbo potrjujete, da smo še pomemben akter v slovenski kulturi. To potrjuje tudi Ministrstvo za kulturo RS, ki s sofinanciranjem programa društva, katerega del je bil tudi pričujoči posvet, kaže svoj interes za kakovostno delo stanovskih društev in razvoj naše vede. To cenimo in se Ministrstvu za kulturo RS za zaupanje najlepše zahvaljujemo.

3 V pričujoči številki *Glasnika SED* v rubriki Razglabljanja že objavljamo razširjeni prispevek mag. Zvezde Delak Koželj Dediščinske skupnosti in ohranjanje kulturne dediščine (op. ur.).